

Henrik Anker Bjerregaard (1792 -1842); norsk forfatter og jurist.

Bjerregaard var sammen med Maurits Hansen (pensum) to sentrale personer innen norsk litteratur i generasjonen før Welhaven og Wergeland. Blant hans mest kjente dikt er «**Sønner av Norge**», som var Norges nasjonalsang en lang periode, like til 1864. Da ble Bjørnsons dikt «Ja, vi elsker dette landet» vår nye nasjonalsang som vi har også i dag.

Bjerregaards stil var påvirket av **romantikken**, og et viktig emne for ham var **norsk bygdeliv**. Han forsøkte å grunnlegge en norsk dramatisk litteratur, men lyktes ikke godt med dette, men han ga inspirasjon til senere forfattere som for eksempel Ibsen og Bjørnson la han grunnen for senere forfattere.

En modell til å lære å FORSTÅ litterære tekster.

Først skal vi lære om sjangeren LYRIKK (dikt)

-prosa-dikt og typiske –lyriske dikt.

AV: Professor, dr. doc. Harald Nilsen, Skandinavisk Institutt

Modellteksten må ikke kopieres

Diktet «Sønner av Norge» er blitt til i tiden etter 1814 da vi ble selvstendig stat og fikk egen Grunnlov. De mest kjente forfatterne fra den tiden var alle mest opptatt av at Norge var blitt en selvstendig stat etter 400 år i union med Danmark. Dere husker at den perioden er kalt «**400-års natten**», det betyr selvsagt at mange nordmenn ikke hadde likt å være bundet til et annet land og føle seg underlegen.

Vi har tidligere tolket det nasjonalromantiske diktet **Norges skål** (J.N.B. 1800) og laget en modell for hvordan vi kunne **tolke** og bedre **forstå** det diktet. *Kunsten å tolke er egentlig å SE at noen ord er viktigere enn andre ord, og å finne ut hva disse ordene betyr eller representerer.*

Dermed går vi over til å lese, studere og tolke diktet «Sønner av Norge».

Formen på diktet: Vi ser at diktet er svært ryddig og kontrollert (streng struktur). Versene har helt lik form, 8 linjer i hvert vers, og enderim.

Vers 1), I v.1 merker vi oss at forfatteren viser tilbake til **sagatiden**, (https://snl.no/Norsk_historie_fra_800_til_1130) «eldgamle rike» (7 – 800 tallet, l.1), da Norge var en stolt nasjon i forhold til andre land i Skandinavia. I vers 1 merker vi ordet «Fedreland» to ganger og «Fedrenes minner» (l.5), altså stolthet om fortiden. Samtidig er vers 1) full av lyder av sang og musikk, det er en måte å hylle landet på; «festlige klang» (l.2), «høytidsfulle toner» (l. 3), «vår sang» (l.4). Om navnet Norge bruker forfatteren «hellig navn» (l. 8).

Vers 2) begynner lik vers 1), «eldgamle rike» heter nå «Oldtid». Om den gamle tiden (sagatiden) sier forfatteren at det er lik en «hellig flamme i

nordmenns hjerte». Og som i vers 1) står også i dette verset at tanken på gamle Norge får «hjerte til å svulme av stolthet». Det er også interessant at forfatteren sammenligner Norges klima og natur («snødekte kyst) med «Syden».

Vers 3) begynner med å prise (beundre) norsk natur og næring (l. 1 og 2). Klima og natur kommer tilbake i l. 6 – 7 («storm», «fjell», «bølger», «strender»). I dette verset bruker forfatteren sterke uttrykk for følelser for fedrelandet; «sverger troskap og kjærlighet» (l. 3), «blør for deg» (l. 4), «evig» ..... «elsket» (l. 5), «vokser i heder og hell» (l. 8).

Hva er diktets (forfatterens) **store budskap (tema)?** Det tror jeg er å kalle fram igjen følelser (stolthet) om hvor stort Norge var i tiden med kjente kongenavn (også krigerske) med stor makt, **sagatiden** med diktning om konger og kongesønner og vikinger og ætter (familier), stor, barsk natur og sterke, stolte mennesker. Alt i alt et dikt med STOR hyllest til det gamle Norge, og med håp om at det skal komme tilbake i velstand og heder. Et typisk **nasjonal-romantisk** dikt.

DIKT: **SØNNER AV NORGE** (1820):Henrik Anker Bjerregaard

Modernisert utgave-(av: prof. H. Nilsen)

1) Sønn^{er} av Norge, det eldgamle rike,
synger til harpens den festlige klang!
Mandig og høytidsfullt tonen la stige!
Fedrelandet innvies i vår sang.
Fedrenes minner herlig opprinner
hver gang vi nevner vårt fedreland (der vi bor).
Svulmende hjerter og glødende kinner
hyller det elskte, det hellige navn.

2) Oldtid, du svant, men din hellige flamme
blusser i nordmannens hjerte ennå;
av ætt og kraft er han den samme,
ennå er frihet og ære hans lyst,
og når han synger Norges heder,
svulmer hans hjerte av stolthet og lyst.
For ham er selv Sydens yndigste steder
intet mot Norges snødekte kyst.

3) Elskede land med de skyhøye berge,
fruktbare daler og fiskerike kyst!
Troskap og kjærlighet glad vi deg sverger;
Ber du oss, blør vi for deg med lyst.
evig du står der, elsket blant lande!
Fritt som stormen som bryter ditt fjell!
Og mens bølgen omkranser dine strender,
alltid du vokser i heder og hell!

Ordforklaring:

Eldgammel = veldig gammel

Mandig = maskulin, sterk

Minner = hukommelse, noe vi husker

Svulmende hjerter= metafor som betyr «stolte hjerter»

hellige = det gode

Oldtid = gammel tid, langt tilbake

Svinne, preteritum svant = ble borte, ble glemt

ætt = familie

Ære= stolthet (være stolt av seg selv)
Lyst= gjør noe med glede, ha lyst til noe
yndig = vakker, skjønn
Intet = ikke noe
Skyhøy= veldig høy
Sverger; jeg sverger = jeg lover
Å blø for noen= å ville ofre livet sitt for noen
evig: noe som aldri dør, tidløst
Heder= storhet, stolthet, ære